

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a cse de 2 ori: Mercuria si Duminica, F6i'a, candu concedu ajutoriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri externe 12 fl. v. a. pe unu anu seu 2 1/3 galbini mon. sunat6ria.

Anulu XXXIII.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serio 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 39.

Braslovu 1 Iunie 20 Maiu

1870.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

Contribuiri pentru academi'a rom. infintianda.

Salutarile scopuri, ale carora binefacatorie influentie pentru nationalea crescere le simtindu, pretendu acum si fapte si inca sacrificia pe intrecute dela celu mai pauperu pana la celu mai avutu!

Atatu de incantati n'amu pot6 fi nici de cele mai divine cuvinte, ce ni ar' insufla sperantia pentru soliditatea vietiei romane nationale politice, catu suntemu incantati de faptele junimeii nostre academice, candu o vedemu emulandu si pentru infintiarea academiiei romane de drepturi. Eca, ca junimea romana e resoluta a-si contribui nu numai influenti'a cu indemnările, ci si denariulu veduvei alu sacrificia pentru acestu scopu.

Incepemu dar' cu bunu auguru a publică contribuiriile midiuocite de catra junimea romana din Clusiu prin serbarea literaria, ce o arangia in 3/15 Maiu sperandu, ca acestu feliu de serbari, semnalsate, cu pucine spese, voru deveni una fontana pentru cultur'a nationale in tota privinti'a:

„Clusiu 27 Maiu 1870.

Domnule Redatoru!

Cu ocaziunea serbat6rei de 3/15 Maiu studentii dela academi'a si gimnasiulu rom. cat. de aici arangia un'a siedintia literaria in folosulu academiiei romane de dreptu. Ca venitu curatu ni s'a alesu 55 fl. 15 cr. v. a.

Aducemu cea mai sincera multiamita publiculu romanu, ca-ci au respunsu cu atata generositate la apelulu nostru.

Deci primiti, Dle Redatoru, ac6st'a sumulitia, ca pre o jertfa modesta facuta de publiculu romanu de aici in simtiementulu seu serbatorescu din diu'a de 15 Maiu pe altariulu fiit6rei nostre academiiei; si totuodata ca unu bunu auguru, ca idea acestui institutu va afla la toti romanii unu pamentu bine pregatitu.

Aici ve presentamu si lista contribuentiloru roganduve se o publicati in stim. Dv6stra diariu.

DD. Nicolae Popu administratoru prot. 2 fl., Samuilu Vlassa protopu 3 fl., Ioane Bochisiu preotn 1 fl., Ioane Pod6ba preotu 1 fl., Vasilie Dumitrescu sub-jude proc. 1 fl., Samuilu Poruti consil. ministerialu 2 fl., Ladislau Vaida secretariu ministerialu 2 fl., Vasilie Ranta asesoru urbarialu 1 fl., Vasilie Nestoru asesoru orfanalu 1 fl., Ioane P. Popescu cond. la cartile funduarie 1 fl., Lazaru Baldi proprietariu 1 fl., Gabrielu Manu jude supr. in pensiune 2 fl., Lazaru Dragosiu ospetariu 2 fl., Ioane Popu teologu absolutu 3 fl., Petru Puiu supra-locotenentu 5 fl., S. Dragomanu 1 fl., Mihaile Miha-lasiu sergentu 1 fl., Ioane Grecu sergentu 1 fl., Carolu Ajtaj 1 fl., Georgie Ioanovicu comerciantu 2 fl., Ananiu Trombitasiu proprietariu 5 fl., Mihaile Ianchi maiestru de pardositu 5 fl., Constant. Nasta pardositoriu 2 fl., Ioane Procopiu bucatariu 1 fl., Georgie Trifu mag. de posta 5 fl., Gabrielu Popu cond. la cartile funduarie 1 fl., Samuilu Popu oficialu la tridiec. 2 fl., Leontinu Popu asesoru 1 fl., Victoru Piposiu consultoru la eesactoratu 1 fl., Mih. Yaida 1 fl., Iacobu Vestemeanu Georgie 1 fl. Sum'a

totala 59 fl., subtragundu spesele de 3 fl. 85 cr., remanu 55 fl. 15 fl. v. a. —

Comitetulu.“

Reinnoimu apelulu facutu catra junimea studi6sa din academiiei si gimnasie, ca in giurulu loru se se adopere cu totii a entusiasma poporulu prin reproducerea cuventarei marelui barbatu Simeone Barnuti, despre necesitatea academiiei la romani, cu care ocaziune ofrandele voru curge din convingere si pietate. E on6re a imbraca si rola de cersitoriu pentru unu scopu comunu atatu de urgentu de lipsa. Tesaurulu parintiloru suntu fiii loru, si la cuventulu si suplicarea loru pentru unu scopu atatu de nobilu noi parintii suntemu gat'a a face cele mai incordate sacrificia. Se continuamu cu ajutoriulu cerului! —

Nr. 1138/R. 131 1870.

Catra t6te despartieamentele

cercuale ale Asociatiunei transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporulu romanu!

Adunarea gen. a Asociatiunei trans. tienuta la Siomcut'a mare in 1869 prin conclusulu seu de sub p. XXI lit. d) a decisu: „se se faca unu registru (o forma de carte de auru), in care se se introducea numele acelor'a, cari se destingu prin beneficia pentru inaintarea literaturiei romane si a culturiei poporulu romanu, incredintianduse conducerea acestui registru, comitetulu Asociatiunei cu indetorierea, ca la fiacare adunare gen. se tr6ca in reportulu seu, si relatiunea numeloru aceloru binefacatori, pre care in decursulu anului, i a aflu demni, ca se fia introdusi prin Asociatiune in proiectatulu registru seu carte de auru, ceea ce se va pot6 intemplă numai dupa aprobarea adunarei generale.“

Pre candu comitetulu Asociatiunei, conformu conclusulu adusu in siedinti'a sa de astadi 5, 57 p. II are on6re a aduce prin ac6st'a la cunoscinti'a tuturor despartieamentelor cercuale ale Asociatiunei trans., deja infintiata si infintiande, susu citatulu conclusu alu adunarei gen. totu odata pentru mai corespundiet6ri'a efectuare a aceluasi, -si iea voia, pre calea diuarieloru nationali a rogă pre acele despartieamente cerc. si respective pre directiunile acelor'a, ca se binevoi6sca a relati6nă inc6ce din timpu in timpu, despre acei barbati, cari s'au distinsu in decursulu anului, prin beneficia, sacrificia si ajutoria mai considerabile — in interesulu promoverei culturiei si literaturiei nationali — aratandu cu t6ta esactitatea si sumele sacrificieloru, ajutorieloru seu fundatiuniloru facute, cum si scopulu destinatiunei acelor'a, ca asia, acestu comitetu, pre besea ataroru informatiuni si date esacte se p6ta referă la fiacare adunare gen. in cestinatulu obiectu.

Din siedinti'a extraordinaria a comitetulu Asociatiunei transilvane tienuta la Sibiu in 12 Maiu an. 1870.

Ioane Hanea m/p.,
v.-presiedinte.

Ioane V. Rusu m/p.,
secretaria II.

Braslovu 31 Maiu. La situatiune. Nemultimirea cresce si se latiesce nu numai in Cislaitani'a intre nationali si suprematisatori, ci pe

di ce merge ea se manifest6za acum prin actiuni seri6se si resolute si intre nationalitatile din Ungari'a seu Translaitani'a. Transilvani'a si Croati'a numai prin uneltirile fortiei maghiar6ne, dar' nu cu consensulu maioritatiei populatiunii si-au perdutu autonomi'a de dreptu de statu, ceea in catuva, 6ra Transilvani'a de totu. Ac6sta chiaru si croatii nationali o simtiescu cu adunca durere. Loru le pasa multu de s6rtea Transilvaniei, pentruca diace si in interesulu loru, ca Transilvani'a, sora delupta a loru de pana acum pentru ecsistenti'a autonmica si de dreptu de statu, se nu remana cu totulu absorbita in noianulu Ungariei, pentruca Croati'a inca remane fara aliata naturala pentru ecsistenti'a nationala, care si o vede amenintiata, indata ce poporulu romanu din Transilvani'a, care se lupta pentru autonomi'a ei, nu se va respecta ca unu factoru in ac6sta ti6ra. — Nu alte simpatie, decatu cele ale intereselor comune de aperare in contra amenintiariiloru centralistiloru desv6lta aceste resuscitari istorice. —

Serbii pasiescu cu resolutiune la restabilirea drepturiloru national. „P. N.“ insusi publică dela congresulu serbescu din Carlovicz una telegrama din 24, ce dovedesce ac6sta. Eca telegrama:

„**Carlovicz 24 Maiu.** In siedinti'a de adi a congresulu serbescu prochiama Miletics intre manifestatiuni alarmatorie ca: „Congresulu trebuie se-si estinda activitatea sa pe terenulu dreptulu de statu (Voivodin'a) si politicu“. Maioritatea a si candidat pe **Csernovicz de volvodu serbescu.** Disolverea congresulu se ast6pta pe mane.“

De aici se vede, ca situatiunea se totu mai aspresce. Serbii se tienu de privilegiale loru si acum renumera si dreptulu de statu in sirulu acelor. Ce mesuri va luă regimulu ung. facia cu ac6sta manifestatiune si cu ce consecutie, evenimentele voru dovedi. — Timpulu multe c6ce si resc6ce.

In Transilvani'a comisariulu r. conte P6chy se departa la Pest'a si la dominiile sale preste v6ra, fara ca pana acum se fi facutu, de candu e comisariu, vreo intrebuintiare de plenipotentia, cu care fu investitu, de a vindeca lesiunile nationali si confesionali. Despre tiulu si satiric'a ignorare a limbei romane, denegarea dreptulu de a se intruni in congresu micstu besericescu si romanii gr. cat., suntu d6ue lovituri mortale, care neodihnescu si implu de desperare anemele romaniloru pe totu loculu. Eră numai lucru ecuitabilu, ca insu-si r. comisariu se fi midiuocitu si aici vindecarea raneloru, ce casiuana doreri, cari nascu atate cipete de asupriri si contemnari, ce rev6lta anemele. —

Se nu -si uite stapanii situatiunei, ca vulnere infipte potu casinā cu durerile loru si rancune desperate; istori'a e martora la ac6sta, ca arculu pre intinsu se rumpe. —

In Cislaitani'a desfacerea senatulu si a dietelorulu si ordinarea noueloru alegeri, pentru ca dietele se al6ga de nou la senatulu imperiale, imbnura pe nemti; pe atata inse ii supera, ca c. Beust a tramisu nota cercularia pe la reprezentantii de langa puterile straine, in care face cunoscute motivele n6uei actiuni a noului ministeriu Potocki, pentru impacarea opozitiunei si sustienerea constitutiunei. De ce se d6 Beust manunchiu la man'a puteriloru de a se amestecă in trebile interne ale monarchiei, dicu nemtii. Altfeliu inse judeca opo-

tiunea. Ladislau Rieger adica dede in numele na-tiunei ceche la ministrul de externe alu Franciei principele Latour d'Auvergne unu memorandum, in care arunca unu prepusu asupra conducerei din Au-stri'a, cumca acésta ambla a nimici drepturile de statu ale tieriloru, cu nedreptatirea nationalitatiloru, si descriendu dreptulu de statu nedependentu alu Boemiei si resolut'a decisiune a cechiloru de a-si apara drepturile istorice de statu, trage luarea a-minte a intentiunei opositiionaliloru. Póte ca voru fi amblatu aceeasi cale si alte memorande — si din acést'a cauza pórtá nemtii si maghiarii acum frica, ca voru mai contribui si alte voci potente din strai-natate la definitiv'a deslegare a causeru nationale si de dreptu de statu in Austri'a. Cu tóte acestea actiunea lui Potocki e indreptata tocma in preju-deciulu pretensiunii cechiloru, fiinduca nedisolvan-duse diet'a Boemiei, se voru dictá alegeri directe in loculu declarantiloru, cá dór' asia va deveni si Boe-mi'a reprezentata in senatulu imperiale. Prin ur-mare actiunea min. Potocki incepe mai de unde a finitu alui Giskra: dualismu si centralismu duali-sticu pe catu se va puté imbetanduse opositiunea cu: ná nimica, tiene bine. Se vede, ca dualismulu se va încórda si in agonia. — Timpulu inse si ab-solutismulu tóte le va cóce si rescóce si aici. —

Propunerea comisiunei

sinodulu archidiececanu gr. or. pentru imbunatatire-a subsistintiei clerului primita in siedinti'a X din 28 Aprile suna dupa „T. R.“ asia:

a) Emolumentele de orice natura, ce au fostu impreunate cu posturile preotiesci pana la actuala organizatiune a parochieloru din archidiececa, nu se potu miciorá nici prin contracte, nici prin con-cluse parochiali si miciorarile incercate séu efep-tuite se dechiara de nulificate; din contra, acelea emolumente suntu dupa impregiurari si dupa pu-tintia a se marí in fiacare parochia, aducunduse in proportiune drépta cu cerintiele timpului presentu.

b) Se indatoréza comitetele parochiali cá, pre langa imbunatatirea ce se va puté face subsistintiei preotiloru prin concursulu crestiniiloru si din averea besericiloru, se fia cu luare aminte a se folosí de hotarirea legei dietali din anulu 1863 art. 53 § 23, asemenea sa fia cu priveghiare comitetele pa-rochiali, cá déca se face undeva comasare si segre-gare de paduri si de pasiunutu, se esopereze cu ocaziunile acelea si pentru besericele nóstre parti cuviintióse, in intielesulu patentei urbariali din 21 Iuniu 1854.

e) Cu ocaziunea acestoru concluse ale sinodulu archidiececanu se insarcinéza prin consistoriu comi-tetele protopresbiterali, cari in tóte siedintiele loru au se ia in seriósa pertractare cestiunea dotatiunei preotiesci se se puna in cointielegere cu comitetele parochiali in privinti'a acést'a si se de acestor'a in-formatiunile necesarie pentru punerea in lucrare a celoru cuprinse in punctele a) si b).

Totu odata se indatoréza comitetele protopres-biterali a face cu finea lui Ianuariu despre resul-tatulu acestoru mesuri reportu detaiatu la sinodulu archidiececanu prin consistoriu. Si fiinduca repór-tele ce se astépta la sinodulu archidiececanu viitoriu suntu cele d'antaiu, pre langa acelea este de a se alaturá si cate unu conspectu, in care se se cu-prinda atatu isvórele, din cari s'ar imbunetati dupa impregiurari locale subsistintia preotiloru, precum si tóte veniturile preotiesci din protopresbiteratu din cei cinci ani din urma si adica de pre anii 1865 pana la 1870. Datele pentru conspectele aceste se se inainteze la comitetele protopresbiterali prin comitetele parochiali celu multu pana la 31 De-cembre a. c.

d) consistoriulu archidiececanu se deslusiéca printr'unu cerculariu detorinti'a si modulu de pro-cedere, ce se statorésece prin aceste concluse pen-tru comitetele parochiali si protopresbiterali; éra despre resultatulu se reportéza la prosimulu sinodu archidiececanu pre langa reportele si conspectele, ce se astépta din partea comitetelu mentiunate.

In fine consistoriulu se aduca la prosimulu si-nodu unu proiectu de lege pentru regularea pa-rochieloru, respective pentru succesiv'a reducere a nu-merulu preotiloru.

Acésta propunere se primesce.

Cá tienetórie de acestu obiectu se referéza inca asupra duoru propuneri si anume un'a facuta de catra deputatulu Ioane Gallu si alt'a de catra I.

Cosmuti'a. Celu d'antaiu cere dotarea preotiloru nostri din unele comune din muntii apuseni si a-nume din comunele: Presac'a, Galati, Fenesiu, Pe-trosieni, Zlatn'a, Buciumu, Abrudu, Abrudu-satu, Carpenisiu, Campeni, Sohodolu, Rosi'a, Ponorelu, Vidrele, Albacu, Scarisiór'a, Négr'a, Secatur'a, Ofen-bai'a, Ciór'a, Sartesiu, Brazesci si Muncelu din par-tea fiscalu regescu, precum suntu dotati si preotii de confesiunea gr. cat. din comuele amintite. Pen-tru elaborarea unei representatiuni la loculu com-petente se se esmita o comisiune de trei membri.

Comisiunea recomanda afacerea acést'a deose-bitei atentiuni a consistoriulu. Se primesce pro-punerea comisiunei. — Celu de alu doilea propune cá in cointielegere cu organele politice se faca comitetele protopresbiterali o conscriere a venituriloru parochiali si cu privire la acést'a se se faca unu regulamentu conformu carui se se imparta ajuto-riulu de 24.000 dela statu si din interesele fon-dului de 30.000.

Comisiunea aréta, ca partea d'antaiu a propu-neri e superata, éra partea a dóu'a o acceptara si recomanda consistoriulu facerea unu regulamentu spre alu asterne celui mai de aprópe sinodu archi-diececanu. Mai recomanda si preferinti'a de a se tramite banii din ajutóriele mentionate prin posta decatu a vení protopresbiterii in persóna spre redi-carea loru.

In acestu obiectu iau cuventulu Popea, Mace-lariu, Puscariu si Glodariu.

Presedintele deslusiesce procederea de pana acum, dechiarandu, ca cu placere primesce propu-nera de a se face unu regulamentu in privinti'a acést'a.

Propunerea comisiunei se primesce. —

Despre reportulu comisiunei petitionarie in sied. XI din 29 Aprile:

In rondulu primu reportéza referintele asupra petitiunei din partea comunei besericesci Certege, carea cere esmiterea unei comisiuni neinteresate, spre cercetarea causeru parochului depusu M. Contesu, ceea ce se primesce. — Ce privesce dechiaratiunea unoru siuóde parochiali din protopr. Dobrei facia cu anecsaarea acestui tractu la altulu, se transpune la comisiunea ce se va infiintiá pentru arundarea pro-topresbiteratelu. — Caus'a parochului Petru Po-peanu din Cetegiu, aflandu comisiunea, ca e de natura curatu disciplinaria se transpune consistoriu-lui archidiececanu spre a urmá cu dens'a in intie-sulu legiloru besericesci. Asemenea se transpune consistoriulu aratarea facuta de adm. protop. din Apahid'a, Lazaru Maximu de Catico despre contur-barile relegionari ce le comite protop. gr. cat. din Simleu, I. Silasi.

Propunerea dep. Glodariu, de a se tramite trei deputati la Bucuresci, pentru recástigarea mosiei Merisieni pentru metropoli'a romana gr. or. comi-siunea a aflat'o facia cu impregiurari presente pu-cina folositória, ba fara de a dá sperantia de vre unu resultatulu si de aceea e sinodulu de parere se se coneréda afacerea presidiulu. Propunetoriulu nu e multiamitu si staruiesce pre langa deputatiune, provocanduse la procederea brasioveniloru. Mai par-ticipa si altii la obiectulu acest'a, in fine inse dupa deslusirile date de presidiu la propunerea dep. Bo-loga se primesce propunerea comisiunei cu adau-sulu, ca presidiulu se caute se intetiéca lucrulu pre calile cuviintióse.

La ordine vinu acum dóue propuneri facute de dep. Fodoreanu si date aceleiasi comisiuni spre re-portare. Un'a privesce conturbarile relegionari ce se facu din unele parti pentru platirea tacsei si-dociasali, cum adica unii ómeni o folosescu acést'a dreptu midiolocu de a sterní ur'a crestiniiloru no-stri catra beseric'a loru(?) si de ai atrage la beseric'a gr. cat., unde nu se cere platirea acestei tacse. Propunetoriulu susu amintitu e de opiniune, cá se se faca o midiolocire la regimulu statulu, cá con-turbarile provocate pre calea acést'a se fia pedep-site; éra comisiunea e de opiniune, ca preotii si comitetele parochiali din comunele bantuute de a-cestu reu, din casu in casu, se faca numai decatu aratare la oficiolatele respective si se staruiesca, cá se se pedepséca cei vinovati; spre acestu sfersitu consistoriulu se emita unu cerculariu, prin carele se se instrueze poporulu, ca ce are de a face candu se intempla conturbari provenite din atitarii contra platirei tacsei sidociasali. Sinodulu primesce propu-nera. Se nasce inse o desbatere mai indelungata la alta propunere a aceluasi deputatu si adica, ca comunele se solvéca ecuivalentulu pentru mosiele besericesci ce le folosescu preotii cá parochi. Dis-cusiunea carea se estinse si asupra celorualte con-tributiuni de felulu acést'a, se facu greóia, din cauza, ca de o parte cautau, cá prin resolvirea ecui-valentulu si contributiuniloru din partea comunelu,

aceste se-si pastreze dreptulu de proprietate; de alta parte se vedea temerea, ca comunele vedendu-se impoverate din caus'a cresteri beneficiiloru preo-tiesci voru incungiurá ocaziunile de a marí portiu-nile canonice. Dintre parerile celoru mai multi, cari participara la desbaterea obiectulu acestui'a, amintimu de cea a dep. Dr. Tincu, carele érá pen-tru principiulu de a platí comun'a sarcinile mosiei eclesiastice, inse parochulu se despagubéca pre co-mana, platindu epitropiei inapoi séu cerendu epi-tropi'a dela parochu sum'a contributiunei; dep. Cri-stea inse dicea, ca de si parochulu e numai usu-fructuariu, din consideratiune cá se nu se sparia poporulu de cresteri portiuinei canonice, se solvéca parochulu sarcinile pamentulu folositu de densulu; éra la casu candu se ar' decide altfelu, nu este nici decum parere, cá parochulu se fia espusu la discretiunea comitetulu parochialu se i mérga cu carticica mereu pre capu, ci se se afe o modalitate mai demna de védi'a parochulu; Popescu (prof.) e pentru absoluta purtare a sarciniloru din partea co-munei de óre ce si asia veniturile parochiloru no-stri suntu fórté mici; la ceea ce Dr. Tincu reflec-téza, ca atunci numai testéza nime pentru preoti. Presedintele da deslusire in acestu obiectu dupa ca-suri obvenite in praca si e de parere, ca ecuiva-lentulu se lu platéca proprietariulu adica comun'a, éra parochulu cá usufructuariu se platéca contribu-tiunea. La desbatere mai iau parte afara de cei de mai nainte: Nemesiu, Fodoreanu, Filipescu, Ga-boru, Branu de Leményi si Dr. Glodariu. Deci se concludu in principiu, ca ecuivalentulu si contribu-tiunea se o solvéca proprietariulu, remanendu con-sistoriulu, la propunerea dep. Boiu, calea deschisa a se acomodá in privinti'a acést'a si dupa impre-giurari dictate de lipsele locali.

Comisiunea pentru scólele confesionali aduce o propunere, carea sinodulu redicanduo la valóre de concludu va serví de unu indreptariu pentru senatulu scolasticu. Propunerea dispune:

a) Unu proiectu de lege se elaboreze senatulu pana la sinodulu urmatoriu pentru organizarea in-terna si esterna a scóleloru nóstre din archidiececa; b) unde nu suntu se caute se se infiintieze scóle, unde suntu se se intocnéca scólele conformu mi-siunei loru; c) se ingrigéca de imbunetatiunea lefi-loru invetiatoriloru, si protopresbiteriloru se li se inlesnéca visitatiunea scóleloru prin remuneratiuni din fondurile archidiececane; d) conservarea edifi-cieloru scolari, procurarea recuisiteloru si infiintia-rea scóleloru de pomaritu; e) se ingrigéca cá co-piii se cerceteze scólele regulatu si se introduca scóle de repetitiune séu de duminéca; f) la locu-rile corespundietórie se ingrigéca a se infiintiá scóle de modelu si g) se pregatéseca unu tabelariu statisticu despre scólele nóstre din archidiececa. — Se primescu tóte en bloc.

Popescu (prof.) propune escrierea unei colecte din partea consistoriulu pentru infiintiaroá unei scóle normale practice (pedagogice) pre langa institutulu pedagogicu. Se primesce.

Comisiunea pentru arundarea cercuriloru electo-rali se dechiara in permanenta si va elaborá pentru prosimulu sinodu unu operatu in privinti'a acést'a.

Dela sinodulu eparchiale aradanu.

Aradu 29 Aprile 1870.

Vorbirea presidintelui, s'a primitu cu entu-siastice si repetite strigari de „se traiéseca“. Ur-mandu la desbatere punctulu ultimulu din programa, propune dlu Besanu, ca membrii sinodulu se se imparta in 4 sectiuni verificatórie asia, cá in fia-care sectiune se fia 5 din cleru si 10 laici, ceea ce indata se si primesce. Sectiunea d'antaiu e com-pusa din dd.: A. Machi, Cornea, Sabo, Sierbau si Vasileviciu din cleru, si dd. Popa, Iul. Grozescu, Ves'a, P. Petroviciu, Popoviciu Deseanulu, I. Mol-dovanu, Haic'a, Borha, L. Lazaru si I. Motiu din laici; sectiunea a II din dd. I. Belesiu, M. Dre-ghici, T. Filipu si S. Bic'a din cleru si dd. M. Buneiu, A. Popoviciu, G. de Fagarasi, Bic'a, D. Cadariu, I. Popescu, L. Ionescu si Petru Suciú din mireni; sect. a III din dd. G. Neteu, Chirilescu, Gruiciu si Groza din cleru si E. Misiú, M. Bes-anu, D. Nicóra, Drigou, Dr. Eugeniu Mocioni, E. Magu, T. Lazaru si U. Babesiu din mireni; sect. IV dd. I. Papu, I. Ratiu, N. Beldea si P. Suciú din cleru si dd. E. B. Stanescu, I. Popoviciu, T. Halicu, Hornoiu, V. Mocioni, P. Cosm'a si Sim. Borlea.

In siedinti'a a II, tienuta in 20 Aprile, pre-sinta, dupa autenticarea protocolulu siedintiei tre-cute, referentii deosebitelu sectiuni resultatulu lu-

eriloru lor, din care se vede, ca se verificara preste 42 membri.

Se purcede la alegerea definitiva a notariloru si se alege: I. Groza, P. Suci din cleru, P. Cosm'a, G. Pop'a, I. Grozescu si M. Buneiu din mireni.

Se alegeu urmatóriele comisiuni:

1. Pentru facerea regulamentului din 3 membri.
2. Pentru verificare din 6 membri.
3. Pentru bugetu statatória din 3 m.

Unii ablegati sositii mai tardiu -si presenta credentionalele; asemenea se presenta si cateva proteste si petitiuni, care se predau comisiuniloru respective.

Presedintele referéza despre introducerea statutului organicu, despre statistic'a diecesei si fonduri.

In siedinti'a din 21 Aprile -si presenta par. P. Gruescu si dlu P. Cermena credentionalele, care se trecu la comisiunea verificatória.

O petitiune a comunitatei Iul'a germana se preda comisiunei petitiunarie.

De óre ce nu se póte duce unu protocolu stenograficu se incuviintéza facerea unui diariu, care se contiena decursulu desbateriloru mai pre largu decatu protocoálele.

Se alege o comisiune de 5 pentru autenticarea acestui diariu.

In siedinti'a a IV tienuta in 22 Apr., aterne comisiunea pentru facerea regulamentului elaboratulu seu, care atatu in desbateru generale catu si in cea speciale se primesce.

Referentulu comisiunei verificatórie reportéza verificarea dlui E. Mocioni.

Se presenta reportulu comisiunei petitiunarie si se pune pre siedinti'a viit. la ordinea dilei.

In siedinti'a a V tienuta in 23 Aprile se presenta, dupa finirea ceremonialului indatinata, petitiunile comunelor amestecate. Prin aceste petitiuni se descopere sinodului nedreptatile, ce serbii -si permitu asupra romaniloru remasi sub ierarchi'a serbéscu — jugulu ierarchiei serbesci nu le-a fostu mai aspru decatu acuma, de candu s'a infintiatu metropoli'a romaniloru. — N'au la cine se plange, ca-ci § 8 art. IX din 1868 prevede unu judeciu delegatu, carele inca nu s'a mai delegatu.

Sinodulu decide esmiterea unei comisiuni, carea se facea dimpreuna cu sinodulu Caransebesiului pasi comuni catra dieta pentru modificarea acelu § de lege.

In siedinti'a din 24 Aprile se autentica protocolulu. Presediutele respunde la o interpelatiune particulara, facuta in siedinti'a de eri; se alege dupa aceea o comisiune mare finantiara si alt'a mai mica pentru organizarea consistoriului. Se primesce otarirea, ca preotii nu potú portá posturi ne compatibili cu chiamarea preotiesca. S'a propusu infintierea unei foi besericesci, ceea ce nu se póte primi din cauza ca nu suntu bani.

Vasileviciu propune infintierea unei catedre de releg. rom. or. la gimnasiulu din Beiusiu, la ce sinodulu decide a se infintia asemenea catedre la tóte institutelu ce le cercetéza si teneri romani de releg. ortodoxa.

In siedinti'a din 25 Aprile se predau mai antaiu mai multe petitiuni asternute sinodului, comisiunei de petitiuni.

Presedintele presenta unu proiectu pentru organizarea parochieloru si dotarea preotiloru. Sinodulu otaresce a alege o comisiune pentru caus'a acést'a.

D. Dringou face o propunere pentru regularea teologiei si a preparandiei; propunerea i se primesce si se tramite la comisiunea organizatória.

Borlea reportéza in numele unei comisiuni, ca nu este cu cale cá noi confesionalii se alegemu si senatele scolarie comitatense, diu cauza, ca aceste senate infintiate, pentru de a straformá scólele nóstre confesionali in scóle comunali, vatama autonomi'a nóstra besericesca si scolaria.

Presedintele face unele observatiuni in acést'a cauza.

Se incinge in afacerea acést'a o desbateru info-cata si lunga intre Babesiu si Ionescu. — „T. R.“

Beiusiu 15 Maiu 1870.

Onoratulu publicu romanu interesatu de progresulu sperantiei venitoriului, seu a cuprinsu totudéun'a cu amóre caldúrsa modestele intreprinderi ale societatii de lectura a tenerimei studiöse de aici si prin acést'a a incuragiatu pre surculii traianidi la continuarea desvoltareii lor, ii a indemnatu la activitate mai intinsa. Atatu acést'a incuragiare catu si apretiarea binevoitória a aspiratiuniloru june manifestata la mai multe ocaziuni a facutu, ca societatea nóstra de lectura -si tiene de dorintia pla-

cuta a-si arató in totu anulu fruptele nesuintieloru sale prin cate o productiune literaria publica.

Deci si estu timpu s'a resolutu a incununá activitatea sa printr'o productiune literaria publica, ce o va arangia in 14 Iuniu c. n., adica in diu'a a trei'a de Rosalii dupa urmatoriulu programu:

1. „Mersulu lui Stefanu celu mare. Pre o stanica négra“ de Bolintineanu, ecsecutatu de corulu instrumentalu.

2. Cuventu de deschidere de clar. d. conducatoriu.

3. Corulu vocalu va intóná pies'a nationala „Corón'a Moldovei“.

4. Ioane Groz'a stud. de clasa a VI va dechiamá o poesia originala a sa „Catra Romani“.

5. Corulu instrumentalu va cantá „Doina Horii“.

6. Disertatiune „despre datinele poporului romanu mai alesu din Crisian'a“, compusa si diserata de Atanasiu Tuducescu stud. de cl. a VIII.

7. „Cantece popórale“ intonate de Iac. Onea stud. de cl. a VIII in costumulu nationalu dupa form'a pastoriloru din muntii Sibiiului.

8. Aureliu Suci va dechiamá poesi'a „Dupa prim'a mea amóre“ de I. Badescu.

9. „Idiotulu“ satira, compusa si predata de Moise Tom'a stud. de cl. a VIII.

10. Corulu instrumentalu va ecsecutá „Arde-léna“.

11. Vasiliu Popu stud. de cl. a VIII va dechiamá poesi'a „Unu suspinu din Carpati“ de Al. Tom'a.

12. Corulu vocale va intóná „Destéptate romane“.

13. Cuventu de inchidere rostitu de clar. d. conducatoriu.

14. „Mersulu studintiloru cantatu de corulu instrumentalu.

Inceputulu va fi la 10 óre inainte de amédi, éra la 4 óre dupa amédi se va tiené petrecere de dantiu in paduriti'a orasiului.

Speramu, ca amórea, cu carea ne-a sprijinitu onoratulu publicu romanu va fi totu atatu de caldúrsa cá pana aici, dreptu-ce credemu, ca ne va onorá cu presentia-i stimata.

Din siedinti'a a XIX a societatii de lectura.

Teodoru Rosiu m/p.,

profesoru gimn., conducatoriulu societatii de lectura.

Moise Tom'a m/p.,

notariu alu corespondintieloru.

Graciu (Graz) 5 Maiu 1870.

Ce voiescu nemtii din Cislaitani'a?!

Dle Redactoru! De multu nu v'amu impartasitu de aici nimica despre opintirile politice si miscarile ei causate cu deosebire prin neasteptat'a pociuire a adoratului Giskra. Amu asteptatu cu sete se vedu, ce masca voru mai imbracá nasdravenii mameluci, ce altucum se dechiará cu tóta ocaziunea de cei mai mari liberali, incatu unulu, ce nu le cunósce impertinentia, cu care profanéza sacrulu „liberalismu“, retacindu ar' cugetá, ca -su cei mai mari liberali de pre lume. Sermana libertate cum te manca . . . !

In consecinti'a si neconstantia ce o profeséza organele acestei coterie nu póte se afle asemenare. Numai cu unu anu dóra mai inainte, pre candu se desbatea prin tóta diuaristic'a cunoscut'a resolutiune a poloniloru, éra cu mani cu pitióre contra ei; dupace inse au datu cu capulu de stanca, dupace li s'a baricadatu calea, pre care dorieau asiú realisá visurile cele dulci de egemonisarea si oprimerea celorlalte nationalitati, au inceputu a spalá beat'a resolutiune polóna de densii intinata si a se face a acceptá cu sufletu si trupu tóte pretensiunile lor; se insemnamu numai atata, ca totu odata se de-clará serbatoresce, ca cechiloru si slaviloru nu voru concede nemica. In Galiti'a nu li se periclitéza nemica, ca-ci acolo nu au frati de unu sange, in Boemi'a si tierile slave dela sudu inse nu voru concede nemica, ca-ci altfelu li se periclitéza interesele germane, nu voru suferi, cá elementulu slavicu se redice man'a asupra germaniloru (sic!). Ecce libertatea! Vederemo!

Cu ocaziunea desbateriloru asupra memorandeloru maioritatii si minoritatii, ei éra cei mai ageri defensori ai memorandului lui Giskra, pre care lu redicá pana — in nori, glosandulu de uniculu salvatoriu alu Austriei. Resultatulu nemerniculu Giskra lu amu vedutu, ne-amu convinsu despre poterea lui erulana. Dupace sermanulu Giskra dintr'odata a caditu, cá din nuori dimpreuna cu memorandui cu totu, toti au inceputu alu parasí, ma fara crutiare a-mi lu si cicí frumosielu, facundui imputare, ca de

ce nu au facutu concessiuni poleiloru. Cá prin minune dintr'odata s'au metamorfosatu din centralisti incarnati in autonomisti, adica acuma nu mai tienu constitutiunea din Decembre 1867 de santa si infalibila.

Din aceste se potú realisá prea lesne colorile cameleonice ale politiciloru nostri. Unu faptu abatoriu pentru cei nepreocupati este indolentia, cu care e imbraciosiatu famosulu Dr. Kaiserfeld, ce pana acuma éra adóratu cá unu idólu din partea Graecieniloru, pentruca densulu nu se dá dupa parulu lor, ci vrea a fi mai consecente in politic'a sa.

Multi din on. cetitori voru cugetá, apoi ce vrea asta partita de octoore, unde tientescu tendenciele ei. Aici lasu se vorbéscu unu frate de alu lor, unu germanu ce se bucura de o reputatiune frumósá in Europ'a; éta ce dice dlu Schuselka in organulu seu despre asta partita:

„Acésta partita voiesce se domnéscu preste popóra cu forti'a, cá astfelu se le indemne la fapte de fortia, se le provóce la lupte revolutiunarie, carora suntu securi, ca Austri'a nu le va contrastá. Apoi astfelu se vina timpulu doritu de acesti austriaci falsi, candu poterile vecine se declare: Austri'a nu mai póte ecisiste, i a trecutu timpulu. Nu e mai multu stilpu alu pacy comune, ci mai multu o amenintiare a pacy, deci trebuie disolvata si impartita. Spre acestu scopu lucréza acésta partita, pentruca nu mai voiesce ecisistentia Austriei, nici mai vrea se scia de ea. — Acésta partita lucréza in interesulu inimiciloru Austriei. Ea lucréza mai antaniu, mai de aprópe si mai multu pentru Prusi'a, fara inse de a sci si de a voi totuodata pentru Rusi'a si Itali'a.“ — Éca mant'a sub care se ascundu, si cu care se invalescu, cá se nu i cunósca lumea, se declara de cei mai credintiosi aparatori ai Austriei, apoi pre sub mana lucra din tóte poterile spre resturnarea, spre total'a ei **apunere**. Nu poloni, nu slavii, nu cechii suntu inimicii interni ai Austriei, pentru ca nu aceea suntu inimicii, ce arata erorile sistemulu guvernamentale, si voru se le emendeze, ci aceea, cari voru se le astupé; insusi germanii suntu inimicii incarnati, ce lucra spre ruinarea, spre etern'a ei apunere. Nu intielegu aici tóta poporatiunea germana, ca-ci atunci asiú pecatuif, ci singuru numai partit'a amintita, numai acésta coteria, ce cochetéza continuu cu cele 40,000.000 dela nordu, ce gravitéza din tóte poterile la unitatea germana ce are se-si puna unu pitióru pre ruinele Austriei; numai acésta fractiune ce altcum din ce in ce se micesce, se opune la orice schimbari din sistemulu inaugurat. Federalismulu -si lu inchipuescu de o chimera, si pentru ce? Pentruca in federalismu si ei cunoscu, ca Austri'a din nou se póte aventá la o pusetiune mai buna, din nou se póte smulge din noroiulu, in care se afla astadi; asta inse nu le vine la socotéla, ca-ci atunci numai au pretestu, nu mai au masca, sub care se póta gravitá spre nordu, atunci totu planulu le este nimicitu.

Cu totulu alta e politic'a poporului germanu, intielegu a claseloru ce compunu mass'a poporului. Lucratoriulu de rondu intielege mai bine constitutionalismulu, elu precepe mai bine ce insemnéza sublimele cuvinte de „libertate, dreptate si ecuitate decatu fariseii ce cu o maniera audace i se oferescu de conducatori. Da! pentruca elu nu se scia imbracá in totu felulu de masca; elu vobesce totudéun'a cu sinceritate si franchétia aceea ce i dictéza ratiunea si i sioptesce anim'a; elu -si cauta in altu locu fericirea venitoriului seu, nu la nordu nici la vésu, ci in singur'a lui patria. Dorintiele poporului germanu adeveratu, nu variaza de felu de dorintiele celorlalte popóra. Elu asemenea voiesce se fia pace si dreptate in tíera, elu asemenea uresce privilegiale, elu contemnéza pre toti cei ce lucra in numele lui in contra interesulu comunu in contra ecuitatiei, dreptatiei si libertatiei, care singure potú se fia fundamentulu pacy si alu prosperitatiei.

Unu ecsemplu eclatantu despre espresiunea poporului germanu de aici a data adunanti'a poporala convocata de reuniunea democratica — (insemnu aici, ca o adunantia poporala convocata de reuniunea germaniloru liberali, spre a votá o adresa Dr. Rechbauer, pentruca vedi dómne — in senatulu imperiale s'au invoitu la ceva concessiuni poloniloru, fú cercetata mai numai de studenti si rigorosanti) — la care au participatu preste o mii de persóne, lucratori, industriasi, fabricanti, maestri si o comuna frumósá de inteligenti.

2 puncte se desbatura si primira cu unanimitate in asta adunare: 1. Spargerea dieteloru si a senatulu imperiale, si compunerea altora prin alegeri nóue prin barbati democrati, adeverati repre-

sentanti ai poporului, ca-ci numai pre bazea democratiei, pre principiulu adeveratei libertati se pöte constitui si intari Austria, nu mai astfelu se pöte restitui linistea si pacea interna. „De ce se nu se bucure si polonii, cechii si slovenii de asemenea drepturi cá si nemtii? Au acésta e libertate? Acésta este dreptate, candu o natiune, candu unu poporu se impulpa a domni preste altulu? Numai egal'a indreptare in drepturi si libertati a tuturor nationalitatiloru din Austria, pöte se ne asecuraze pacea si linistea interna, bazea unui venitoriu mai bunu precum si ecisistentia Austriei, si acésta egalitate si dreptate o dorimu noi“ cuvente de auru suntu acéste din gur'a unui simplu lucratoriu: alu 2 punctu fü stergerea concordatului, ce nu e alt'a decatu o inventiune — spre a tiené pre poporu in labirintulu intunerecului; „diosu cu concordatulu!“ strigá intréga adunarea.

O mare sensatiune a facutu aici o cuventare a profes. de drepturi la universitatea de aici Dr. Maasen, tienuta in reuniunea catol. conservativa in 25 l. tr., cu deosebire mare neplacere a facutu coteriei decembristice. — Permite-mi dle Redactoru! se-ti citezu numai unu pasagiu din aceea faimösa vorbire: Dupa ce demascá politic'a lui Rechbauer et cons., dupace recapitulá in scurtu istoria Austriei in anii din urma si erorile sale politice, continuá astfelu: „Este ast'a adevérata si drépta impacare (a lui Rechbauer) candu 2 se impreuna la olalta spre a subjugá pre alu 3? Unde remane aici dreptatea? Si in a cui interesu voru a domni dloru pre ruinele libertatiei celorlalte nationalitati? In interesulu germanismulu nostru? Nici odata. Cá germani ce suntemu protestamu din tóte poterile contra unei astfelu de arroganta impertinenta, si credulitate, ca germanismulu astfelu ar' castigá ceva, ca germanismulu ar' ajunge pre asta cale la adevérata lui insemnatate, si si-ar' poté implini misiunea sa, candu ar' vatamá drepturile altoru nationalitati, ce se bucura de asemenea titlu si reputatiune cá si noi“. — Apoi incheie: „Nu se invirte intrebarea pre langa aceea, ca cine se domnesca, slavii séu germanii; ci pre langa aceea, ca toti se fimu liberi, cá toti se vietuiesca astfelu, si se-si implinesca detorintiele si misiunile sale precum le-au seditu Ddiu in anima“.

E de insemnatu, ca decandu s'a respanditu faim'a, ca Potocki are de cugeta a desfiintia tóte dietele si senatulul imperiale in tóte partile se facu miscari insemnate, si agitatiuni pentru nóuale alegeri; cu deosebire mare activitate desvolta reuniunile politice alu caroru numeru mereu li se inmultiesce. Cu mai mare zelu si energia lucra slavii. Se lasamu astadata pre slavii din Boemi'a, Moravi'a si Silesi'a, ale caroru pretensiuni le cunöscemu din declaratiunea din 22 Augustu 1868, cari tóte tindu la restituirea regatulu lui Wenzel; se cercamu pre unu minutu, ce voiescu slavii dela sudu, ce pretindu, si de ce aspiratiuni se nutrescu?! (Va urmá.)

Min. Potocki a decisu a dá poloniloru unu min. de resortulu lor. —

Cronica esterna.

ROMANI'A. „Romanulu“ ne relatéza unu ce tristu si consternatoriu, déca va fi adevératu, ma de s'ar da lovitura tirana si academieii scientifique, apoi blastemu, trasnetu si putiösa asupra sacrilegei mane, care va cutedia si unu atare atentatu in contra reinviarei natiunei prin sorgintele vietiei ei, care e academi'a. Eca ce ne spune „Rom.“:

„D. Esarcu a fostu numitu direttore la ministeriulu culteloru si instructiunei publice. Acésta numire a promis si promite a fi din cele mai nimerite, din cele mai folositorie.

Instructiunea si educatiunea este temeli'a tuturor societatiiloru. Ea ocupa acum in tóta lumea loculu antaiu in aspirarile, in cugetarile si lucrurile cetatianiloru, si dens'a cere si dobandesce pretutindene cele mai mari reforme. Ce dar' cere ea la noi, unde putemu dice fara esagerare, ca mai ca nu ecisiste? Si dela cine putemu asteptá reformele trebuitorie, veghiarea si aventulu celu mai mare pentru instructiune, de nu dela d. Esarcu, care s'a consacratu ei, a facutu dintr'ens'a simbolulu seu, devis'a sa?

Si se nu se dica, ca d. Esarcu este direttore, ér' nu ministru, ca-ci se scie, ca direttorele face, trebuie se faca mai multu decatu ministru. Capii divisiuniloru si direttorele suntu petrele, cari ma-

cina graulu -si lu prefacu in faina. Si apoi, care ministru va cutedia se respinga cererile ce i va face d. Esarcu pentru instructiune si educatiune? Nici unulu! D. Esarcu cá direttore are, in acésta privintia, puterea unui ministru, este adevératulu ministru. Salutamu dar' venirea sa la directiunea ministeriulu culteloru si instructiunei publice si asteptamu cu fericire se lu vedemu puindu in lucrare bunele si binefacatoriele sale aspirari pentru instructiunea si educatiunea publica.

Cá se salutamu inse venirea la putere a dlui Esarcu intr'unu modu demnu de dumnélui, se i facemu cunoscutu o calumnia, ce circula de cateva dile, cá astfelu, puindu-o in lumina, ea se dispara indata.

Se spune, ca d. Esarcu, care a avutu nobil'a si binefacatori'a aspiratiune de a deveni apostolulu instructiunei si educatiunei; d. Esarcu, care a contribuitu fórte la formarea societatii instructiunei si educatiunei, alu careia este si vice-presedinte; d. Esarcu, luandu acum directiunea ministeriulu instructiunei publice(?), voiesce a suprima subventiunea ce se da de catra natiune societatii academice? Se spune, ca d. Esarcu ar' fi voindu se surpe astfelu acea mare creatiune a lui 11 Februariu, se surpe acele colöne de granitu, destinate a deveni puteri'a temelia a nationalitatii romane, si acésta tocmai acum, candu societatea academica se ocupa cu dictionariulu si-a isbutitu a aduce dela Moscva'a manuscripte, ne tiparite inca, de ale lui Cantemiru. Inca odata, acésta este preste putintia, acéstu se dice este o calumnia, si afirmamu, ca nu voru trece 24 de óre si d. Esarcu va taciuna prin „Monitoru“ acésta nerusinata calumnia.“ —

Asteptamu cu nerabdare demintirea scirei acéstei fatale si funeste prin „Monitoru“, care de se va adevéri, va aruncá cea mai infernale pata, cea mai momeca umbra de gidii culturai, stimei si ai luminareii natiunei romane si pe toti aceia, sub a caroru si cu a caroru influentia si concedere se va face unu asemenea atentatu asupra maiestatii intregii natiuni romane, — care inse va sci odata resbuna una asemenea cutediare, — déca unii carnefici cá aceia nu s'ar sfii a se pangari pana si cu atentarea paladiulu natiunei romane!!! — Se poté sci inse, ca caderea academieii scientifique ar' derima deodata, ar' trage diosu pana in aduncine si edificulu proclitoru de fi ai intunerecului cu dusmanii cei mai aprici si mai conjurati, cu judii si vendictorii intereseloru si ai culturai nationale romane, candu voru cutedia si cei dela putere a comite o crima cá acésta de **lesa maiestate a natiunei romane!** — Exoriare aliquis nostris ex ossibus ultor!!! — Nu credemu, cá reginulu de acum, tocmá alu boieriloru protipendati, se suferu catu de pucinu a se duce la tergu una scornitura cá acésta, care e in stare a prefaca tóte anemele romane cele devotate binelului natiunei sale in focu si flacari nestingibili! — — —

Varietati.

Nr. 64. Seri'a X.

Insciintiare.

Adunarea generala a Asociatiunei nationale din Aradu pentru cultura poporului romanu — conformu decisului directionale din 8 Maiu nou, a. c. Nr. 64, — se va tiené aici in Aradu, „in 25 Maiu, 6 Iuniu a. c. si urmatóriele dile“, la care ocaziune s'a dispusu arangiarea indatenatei petreceri nationale de saltu (balu), in favórea fondului acéstei Asociatiuni.

Ceea ce aducunduse la cunoscinti'a onoratului publicu se invita cu tóta onórea p. t. membri ai Asociatiunei nóstre, cu aceea insemnare, ca programulu agendeloru pertractande se va publicá catu mai curundu in diuariele nationali.

Aradu 15 Maiu nou 1870.

Directiunea Asociatiunei nationale pentru cultura poporului romanu.

Ioane Popoviciu Deseannu m/p.,
directoru secundariu.

Petru Petroviciu m/p.,
notariu directiunalu.

— ? La Occidentu nu érá mai de locu cunoscuta cestiunea Transilvaniei facia cu Ungari'a. Precum, pana mai deunadi, francesi dintre cei mai invetiati ne luá pe noi dreptu turci, totu astfelu si pe Transilvani'a nu o priviau decatu cá o pro-

vincia curatu ungrésca. Domnulu Perietzanu-Buzeu facu lumina in acésta cestiune, tractand'o cu vigóre si sciintia intr'o revista francesa. Acéstu studiu alu dsale s'a publicatu acuma intr'o brosiura intitulata: „La Transylvanie et son union forcée avec la Hongrie“. Acésta opera se afla depusa la librariile Danielopulu si Georgie Ioanidu. Pretiulu este unu leu nou. Credemu, ca toti o se se intréca a si procurá acésta scriere, in care se tractéza o cestiune de celu mai mare interesu pentru noi romanii. — „Pop. rom.“

Teatrulu nationale romanu

in sinulu Carpatiloru.

Cá respunsu la mai multe recusitiuni din diverse parti Redactiunea e autorizata a prenucciá fratiloru romani din sinulu Carpatiloru, cumca

D. Mateiu Millo,

care -si tiene de problema a vietiei sale a instrui delectandu de pe catedra artei sale, cá dramaturgu si artistu comicu, s'a induplecatu a remané astadata in sinulu Carpatiloru, spre a satisface esprese-loru dorintie ale fratiloru sei din Transilvania, Ungari'a si Banatu.

D. Millo, care si in piesele reprezentate pana acum in Brasiovu a doveditu una arte de atata perfectiune, incatu cu totu dreptulu merita rarulu nume de celebritate européna in artea sa, dimpreuna cu trup'a dsale, s'a decisu a porni din Brasiovu cam dupa 12 Iuniu c. n. la Sibiiu, unde dupa espre'sa dorintia va produce vr'o 3—4 piese. Se poté, ca si la Fagarasiu, fiindu invitat, se dá un'a séu dóne; dela Sibiiu va trece catra Clusiu si unde va fi invitat in Transilvani'a de timpuriu, de unde va calatori la Oradea mare, Aradu, Timisiór'a si Lugosiu, ma numai pe socotel'a speseloru si la Marmati'a. Dsa vré astadata a se informa despre gustulu si trebuintele publiculu ciscarpaténu, pentru cá pe an. viit. se se scia intocmi conformu actualitatii starei si a aspiratiuniloru romaniloru de aici. Noi gratulam fratiiloru nostri multiamindu si dlui Millo in numele lor pentru acésta resolvare firma.

Mane in 2 se va repres. si „Soldatulu romanu“, Sambata „Prapasti'a Bucuresiloru“. —

Nagy Jakab,

m. renumitulu artistu séu orfeulu fluerei, dupa o calatoria de 7 ani, chiaru si prin Angli'a, unde a concertatu la curtea regésca, se afla reintorsu la familia in Brasiovu si in 3 Iuniu va dá concertu de melodie nationali la „Pomulu verde“ cu conlucrarea capelei cetatiene. —

Nr. 212/pres. 1870.

Publicatiune.

Comitetulu representativu permanente alu comitatulu Turdei -si va tiené siedinti'a cuartale la 14 Iuniu a. c. la 10 óre antemeridiane in opidulu Sz.-Reginu.

Agendele ei voru fi: publicare de legi, resolvirea ordinatiuniloru, a recusitiuniloru din partea mai multoru autoritati vecine, precum si a mai multoru afaceri interne.

Deci toti acei membri ai comitetulu, cari locuiescu afara de comitatu, priu acésta suntu rogati a luá parte la memorat'a siedintia publica.

Turd'a in 20 Maiu 1870.

Dela comitele supremu alu comitatulu Turdei.

Br. Georgiu Kemény m/p.,
comitele supremu.

3—3

Asudatulu pitióreloru

se poté vindecá in restimpu de 8 pana in 12 dile, fara cá patimasiulu se fia impededatu dela ocuparea sa dilnica in restimpulu ce intrebuintiéza midiulócele curarei.

Medicamentele ce facu de lipsa la acésta se afla la d. Fabik apotecariu in Brasiovu; Carl Müller apotecariu in Sibiiu; Hermann Krauss negotiatoriu in Fagarasiu; Binder apotecariu in Clusiu; Albert Joney apotecariu in Tergulu Muresiu; Mauritiu de Biró apotecariu in Alb'a Iulia; Riszdörfer apotecariu in Bucuresci.

Comandari deadreptulu se efectueaza indata cu întórcerea postei de catra comerciantu **M. Herz** in Presmeru (Tartlau) langa Brasiovu g. 1—12